

Sygn. akt SNO 6/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

SSN Grzegorz Misiurek

Protokolant Anna Kuras

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego [...] po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 marca 2015 r.

sprawy **P. S.**

sędziego Sądu Rejonowego w [...],

w związku z odwołaniami obrońcy i Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...]

z dnia 30 października 2014 r.,

- 1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,**
- 2. obciąża Skarb Państwa kosztami postępowania odwoławczego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny rozpoznał sprawę P. S. – sędziego Sadu Rejonowego obwinionego o to, że:

- 1) w okresie od października 2011 r. do października 2013 r. orzekając w II Wydziale Karnym Sądu Rejonowego, będąc sędzią referentem doprowadził

do rażącej i nieusprawiedliwionej przewlekłości prowadzonych przez siebie postępowań w ten sposób, że w sprawach o sygn. akt:

- a) [...] - w okresie od 25 października 2011 roku do 10 października 2012 roku nie przestrzegał zasady koncentracji materiału dowodowego i ekonomii procesowej oraz bezzasadnie odraczał posiedzenia, m.in. w dniach: 20.03.2012 r. i 1.10.2012 r.;
- b) [...] - w okresie od 24 stycznia 2012 roku do 15 stycznia 2013 roku nie podjął żadnych czynności w sprawie;
- c) [...] - w okresie od 26 lipca do 11 grudnia 2012 roku nie podjął żadnych czynności w sprawie;
- d) [...] w okresie od 24 kwietnia do 3 października 2012 roku nie podjął żadnych czynności w sprawie;
- e) [...] - w okresie od 8 lutego 2010 roku do 28 października 2010 roku i w okresie od 2 grudnia 2010 roku do 22 marca 2011 roku nie podejmował żadnych czynności w sprawie, w dniu 2 grudnia 2010 roku bezzasadnie odwołał termin rozprawy, zaś w dniach: 13.04.; 31.05.; 6.09.; 5.10. 2011 roku oraz: 24.01.; 1.03.; 15.05.; 27.06. 2012 roku odraczał rozprawy bez koncentracji czynności zmierzających do przeprowadzenia rozprawy lub zawieszenia postępowania karnego;
- f) [...] - w okresie od 22 września 2011 roku do 22 lutego 2012 roku nie podjął żadnych czynności w sprawie;
- g) [...] - w okresie od 3 stycznia 2012 roku do 8 stycznia 2013 roku prowadził postępowanie bez należytej koncentracji czynności procesowych, nie podejmował koniecznych czynności dyscyplinujących uczestników postępowania do obowiązkowego stawiennictwa na rozprawie i bezzasadnie odroczył wydanie wyroku;
- h) [...] - w okresie od 10 sierpnia 2012 roku do 11 stycznia 2013 roku nie podjął żadnej decyzji w sprawie;
- i) [...] - w okresie od 6 marca 2012 roku do 13 lipca 2012 roku nie podjął żadnych czynności w sprawie;
- j) [...] - w okresie od 22 czerwca 2012 roku do 11 stycznia 2013 roku nie podjął żadnej czynności w sprawie;

- k) [...] - w okresie od 28 sierpnia 2012 roku do 3 stycznia 2013 roku nie podjął żadnej czynności w sprawie;
- l) [...] - w okresie od 6 kwietnia 2012 roku do 28 listopada 2012 roku prowadził postępowanie bez należytej koncentracji czynności procesowych, nie podejmował niezbędnych czynności w referacie, jak niezwłoczne rozpoznanie wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu, czy sprawdzenie załączenia wszystkich żądanych akt przed terminem rozprawy i bezzasadnie odroczył rozprawę w dniu 28 listopada 2012 roku;
- m) [...] - w okresie od 21 marca do 6 lipca 2012 roku nie podejmował żadnych czynności w sprawie, a następnie w dniach: 4 grudnia 2012 roku oraz 9 lipca i 20 września 2013 roku bezpodstawnie odraczał rozprawy mimo możliwości wydania orzeczenia kończącego postępowanie;
- n) [...] - w okresie od 10 lipca do 4 października 2012 roku nie podejmował żadnych czynności w sprawie, w dniach od 6 do 15 listopada 2012 roku nie podjął czynności w związku z wnioskiem oskarżonego o zmianę terminu rozprawy, a w dniach 20 września i 31 października 2013 roku bezpodstawnie odraczał rozprawę;
- o) [...] - w okresie od 21 grudnia 2011 roku do 30 marca 2012 roku nie podejmował żadnych czynności w sprawie, a następnie w okresie od 24 kwietnia 2012 roku do 23 października 2013 roku prowadził postępowanie bez należytej koncentracji czynności procesowych, w tym w dniu 4 grudnia 2012 roku nie podjął czynności dyscyplinujących wobec nieusprawiedliwionych nieobecności uczestników postępowania;
- p) [...] - w okresie od 2 stycznia 2012 roku do 2 kwietnia 2012 roku nie podjął żadnej czynności w sprawie, po wyznaczeniu w dniu 2 kwietnia 2012 roku terminu posiedzenia na dzień 22 maja 2012 roku, w tym dniu złożył wniosek o urlop na żądanie, zaś w dniu 6 listopada 2012 roku odroczył posiedzenie do dnia 18 stycznia 2013 roku motywując to okolicznościami zawartymi w piśmie oskarżonej z dnia 2 stycznia 2012 roku (data wpływu: 18 stycznia 2012 roku);

- q) [...] - w okresie od 18 kwietnia do 24 maja 2012 roku nie podjął decyzji w przedmiocie wniosku oskarżycielki posiłkowej o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu, co skutkowało koniecznością odroczenia rozprawy;
  - r) [...] - w dniu 28 listopada 2012 roku bezzasadnie, ponownie rozpoznał sprawę na posiedzeniu pojednawczym pomimo skierowania jej na rozprawę w dniu 19 czerwca 2012 roku, co skutkowało kolejnym odroczeniem posiedzenia;
  - s) [...] - w okresie od 13 lipca 2012 roku do 11 grudnia 2012 roku nie podjął żadnych czynności w sprawie;
  - t) [...] - w okresie od 19 maja 2010 roku do października 2013 roku prowadził postępowanie bez należytej koncentracji czynności procesowych, nie podejmował koniecznych czynności dyscyplinujących uczestników postępowania do obowiązkowego stawiennictwa, zaś w dniu 24 września 2013 roku doprowadził do bezzasadnego zdjęcia sprawy z wokandy,
- tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 427 ze zm. – dalej u.s.p.)
- 2) w dniu 8 stycznia 2013 roku, jako przewodniczący sądu orzekającego i referent sprawy [...] ogłosił niepodpisany wyrok co skutkowało koniecznością wznowienia postępowania sądowego w sprawie, tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 u.s.p.
  - 3) w okresie od 27 września 2012 roku do 25 marca 2013 roku, jako przewodniczący sądu orzekającego, wbrew unormowaniu z art. 149 § 1 k.p.k. nie podpisał protokołu rozprawy z dnia 27 września 2012 roku, tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 u.s.p.
  - 4) w okresie od 11 września 2012 roku do 11 lutego 2013 roku, jako przewodniczący sądu orzekającego wbrew unormowaniu z art. 149 § 1 k.p.k. nie podpisał protokołu rozprawy z dnia 11 września 2012 roku, tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 u.s.p.
  - 5) w okresie od 28 listopada 2012 roku do 11 lutego 2013 roku, jako przewodniczący sądu orzekającego wbrew unormowaniu z art. 149 § 1 k.p.k.

nie podpisał protokołu rozprawy z dnia 28 listopada 2012 roku, tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 u.s.p.

- 6) w okresie od 10 stycznia do 5 marca 2013 roku, jako przewodniczący sądu orzekającego wbrew unormowaniu z art. 149 § 1 k.p.k. nie podpisał protokołu posiedzenia z dnia 10 stycznia 2013 roku, tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 u.s.p.
- 7) w dniu 10 września 2013 roku, jako przewodniczący i referent doprowadził do odwołania spraw z wokandy z powodu nieusprawiedliwionego nie przybycia do sądu, tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 u.s.p.
- 8) w dniu 24 września 2013 roku, jako przewodniczący i referent doprowadził do odwołania spraw z wokandy z powodu znacznego spóźnienia do sądu i podejmowania w tym czasie obowiązków innych niż służbowe, tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 u.s.p.
- 9) w dniu 25 września 2013 roku, jako przewodniczący i referent spóźnił się na sesję ponad godzinę bez usprawiedliwienia, tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 u.s.p.
- 10) w dniu 3 stycznia 2013 roku polecił przekazać akta o sygn. [...] sędziemu A. Z. jako referentowi chociaż wiedział, że od dnia 28 sierpnia 2012 roku sprawa ta znajduje się w jego referacie, tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 u.s.p.
- 11) w okresie od 5 września 2013 roku do 18 września 2013 roku, jako przewodniczący i referent sprawy sygn. akt [...] przerobił zapis w protokole rozprawy z dnia 5 września 2013 roku w ten sposób, że w miejsce liczby: „12” w dacie terminu posiedzenia wpisał liczbę: „18”, tj. o przewinienie służbowe z art. 107 § 1 u.s.p.

Wyrokiem z dnia 30 października 2014 r., Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uznał obwinionego za winnego:

1. czynu zarzucanego mu w punkcie 1 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej eliminując z punktu 1. a) sformułowanie, że bezzasadnie odroczył posiedzenie w dniu 1 października 2012 r. oraz wyłączył czas od 15 stycznia 2013 r. do 31 maja 2013 r. ze wskazanego w pkt. 1. o) i t) okresu braku należytej koncentracji czynności procesowych w sprawie sygn. akt

[...], tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p. i za to na podstawie art. 109 § 1 pkt 4 u.s.p. wymierzył mu karę przeniesienia na inne miejsce służbowe w okręgu Sądu Apelacyjnego w [...],

2. czynów zarzuconych mu w punkcie 2 – 8 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, tj. popełnienia przewinień dyscyplinarnych z art. 107 § 1 u.s.p. i za to na podstawie art. 109 § 1 pkt. 2 tej ustawy za każdy z tych czynów wymierzył karę nagany,
3. czynu zarzuconego mu w punkcie 9 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p. i za to na podstawie art. 109 § 1 pkt 1 tej ustawy wymierzył mu karę upomnienia,
4. czynu zarzuconego mu w punkcie 10 wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p. i za to na podstawie art. 109 § 1 pkt 4 tej ustawy wymierzył mu karę przeniesienia na inne miejsce służbowe w okręgu Sądu Apelacyjnego w [...].

Uniewinnił obwinionego od popełnienia przewinienia dyscyplinarnego zarzuconego mu w pkt 11 wniosku. Kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku odwołanie wnieśli obrońca obwinionego i Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Okręgowym.

Obrońca obwinionego zaskarżył powyższy wyrok w części, a mianowicie w zakresie punktów: 1, 7, 8, 9 i 10 części dyspozytywnej.

Zarzucił wyrokowi w tej części:

1. Obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 128 u.s.p. w związku z:

a) art. 4 k.p.k. - polegające na:

- „niezbadaniu przyczyn występowania w zrzucie z systemu komputerowego (k. 447 akt sprawy), służącego do obsługi Sądu Rejonowego w [...] - *SĘDZIA* -2 z Tablicy - „*Sprawy*”, odnoszącej się do sprawy o sygn. [...], w kolumnie „*Data operacji*”, wpisu dokonanego w dniu 27 grudnia 2012 r., przez Użytkownika, posługującego się oznaczeniem - *Administrator*, mimo, że okoliczność ta miała najistotniejsze znaczenie zarówno dla oceny sprawstwa obwinionego w zakresie

zarzutu z punktu 10. *Wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej* z dnia 24 kwietnia 2014 r. (dalej *Wniosek*), a także oceny zeznań niektórych świadków;

- niezbadaniu przyczyn występowania w zrzucie z systemu *SĘDZIA -2* z Tablicy - „*Sprawy*”, odnoszącej się do sprawy o sygn. [...], w kolumnie „*Data operacji*”, godziny wpisu dokonanego w dniu 27 grudnia 2012 r., przez Użytkownika, posługującego się oznaczeniem - *Administrator*, mimo, że godzina dokonania wpisu tj. 07:18, znacząco odbiegała od pozostałych czasów ujawnionych w tej kolumnie, a nadto nie mieściła się w godzinach pracy tegoż Sądu, przez co okoliczność ta miała istotne znaczenie zarówno dla oceny sprawstwa obwinionego w zakresie zarzutu z punktu 10. *Wniosku*, jak również oceny zeznań niektórych świadków;

- niezbadaniu przyczyn występowania w zrzucie z systemu *SĘDZIA -2* z Tablicy - „*Sprawy*”, odnoszącej się do sprawy o sygn. [...], w kolumnie „*Data operacji*”, wpisu: *administrator*”, co wskazywało na ingerencję w system *SĘDZIA -2*, w pola dotyczące ww. sprawy, Użytkownika, posługującego się oznaczeniem - *Administrator*, mimo, że w pozostałych wierszach w kolumnie - „*Użytkownik*”, występowały wyłącznie osoby posługujące się imionami i nazwiskami, wykonujące czynności biurowe, dotyczące tej sprawy, przez co okoliczność ta miała istotne znaczenie zarówno dla oceny sprawstwa obwinionego w zakresie zarzutu z punktu 10. *Wniosku*, jak również oceny zeznań niektórych świadków;”

b) art. 5 § 2 k.p.k. – „polegające na rozstrzygnięciu na niekorzyść obwinionego nie dających się usunąć wątpliwości powstałych w wyniku zeznań świadków, sprzecznych z wyjaśnieniami obwinionego oraz zeznaniami innych świadków w szczególności w zakresie:

- rzekomego funkcjonowania w II Wydziale Karnym, Sądu Rejonowego w [...] w okresie objętym zarzutami *Wniosku* tzw. „*systemu obwolutowego*”;

- rzekomego niekwestionowania przez sędziego SR P. S. poprawności praktyki niewydawania przez Przewodniczącą II Wydziału Karnego, Sądu Rejonowego w [...] w okresie objętym zarzutami *Wniosku*, zarządzeń mających na celu przygotowanie pierwszej rozprawy w danej sprawie;

- rzekomego braku dostępu do akt spraw znajdujących się w referacie sędziego SR P. S. przez Przewodniczącą II Wydziału Karnego, Sądu Rejonowego w [...] w okresie objętym zarzutami wniosku;

- braku przyczyn usprawiedliwiających spóźnienie obwinionego na rozprawę wyznaczoną w dniu 25 września 2013 r. oraz odwołania rozpraw wyznaczonych na dzień 10 i 24 września 2013 r.;

- faktycznych przyczyn podejmowania czynności w sprawach po kilku miesiącach od ich przydzielenia obwinionemu, odraczania rozpraw oraz odniesienia przez P. E. sprawy o sygn. [...] do referatu SSR A. Z.;"

c) art. 7 k.p.k. - polegające na ustaleniu, że:

- „w II Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w [...], sposób przydzielania i przekazywania spraw sędziom do ich referatów (tzw. „system obwolutowy”), odbywał się według scenariusza przedstawionego w szczególności w zeznaniach świadka, sędziego SR J. D., podczas gdy z wyjaśnień obwinionego oraz zeznań świadków: P. E., M. . A. K., A. Z. i P. T., wynikało, że sposób przydzielania i przekazywania spraw Sędziom Referentom nie miał jednolitego charakteru, był różny dla różnych sędziów i zmieniał się także w okresie objętym zarzutami wniosku;

- *„Zeznania ich (świadków: J. D. i P. T.; str. 35 uzasadnienia wyroku, wers 13 od dołu - przyp. autora odwołania) są odnośnie tego zbieżne.”*, podczas gdy z zeznań P. T., wynika, że świadek nie wiedział, czy *„(...) w momencie zakładania obwoluty terminy były wpisywane do repertorium.”* (str. 16 protokołu z rozprawy z dnia 26 września 2014 r., 1 wers od góry), a nadto zeznania świadka J. D. pozostają w sprzeczności z wyjaśnieniami obwinionego i zeznaniami świadków: P. E., M. Ż., A. K., A. Z.;

- świadek J. D. *„Jako Prezes Sądu Rejonowego i jednocześnie Przewodniczący II Wydziału Karnego J. D. zajmowała się wskazanymi czynnościami, a zatem posiadała najbardziej miarodajną wiedzę w omawianym zakresie.”* (str. 34 uzasadnienia wyroku, 5 wers od dołu), podczas gdy zeznaniom świadka przeczą wyjaśnienia obwinionego i zeznania świadków: P. E., M. Ż., A. K., A. Z., co wskazuje na niedostateczną wiedzę sędziego SR J. D. w kwestiach

dotyczących funkcjonowania referatów poszczególnych sędziów, w tym zasad przydzielania spraw;

- „(...) w zakresie obciążania pracą obwinionego P. S. w porównaniu z innymi sędziami pracującymi w wydziale w okresie objętym zarzutami wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej nie występowały dysproporcje” (str. 38 uzasadnienia wyroku, 10 wers od góry), podczas gdy z zeznań P. T., D. M. i A. K. wynikało, że referaty poszczególnych sędziów nie były równoważne, co potwierdzało w szczególności użyte przez A. K. określenie: „wyrównywanie referatów”;

- „(...) nieuzasadnioną jest argumentacja obwinionego sędziego, według której przyczyną uchybień, które mogły zaistnieć, był nieprawidłowy sposób organizowania pracy przez osoby sprawujące funkcję Prezesa Sądu Rejonowego i Przewodniczącego Wydziału (...)” (str. 40 uzasadnienia wyroku, 4 wers od dołu), podczas gdy z wyjaśnień obwinionego i zeznań świadków: P. E., M. Ż., A. K., D. M., P. T. i A. Z. wynikało, że praca w II Wydziale Karnym, Sądu Rejonowego w [...] nie była rozdzielana według ustalonych kryteriów i przydzielana zgodnie z zasadą równego podziału, co doprowadziło do zbytniego obciążenia obwinionego ilością i ciężarem gatunkowym spraw i uniemożliwiło mu podejmowanie czynności w krótkim czasie;

- fakty ujawnione w toku postępowania, nie doprowadziły do wniosku, że w II Wydziale Karnym, Sądu Rejonowego występowały nieprawidłowości, które uniemożliwiały obwinionemu właściwe wywiązywanie się z jego obowiązków, podczas gdy zabrane dowody w szczególności w postaci wyjaśnień sędziego SR P. S. oraz zeznań świadków: P. E., M. Ż., A. K., D. M., P. T. i A. Z. przeczą takiemu twierdzeniu;

- dostęp do akt obwinionego był utrudniony, podczas gdy przeczą temu wyjaśnienia SSR P. S. oraz zeznania świadków: P. E., M. Ż., A. K., D. M., P. T. i A. Z.;

- „nie sposób uznać, by „złe warunki atmosferyczne” stanowić mogły usprawiedliwienie nieobecności sędziego w dniu wyznaczenia sesji (...)” (str. 48 uzasadnienia wyroku, 7 wers od dołu), podczas gdy zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego prowadzą do

wniosku odmiennego, a nadto okoliczność występowania niesprzyjających warunków atmosferycznych w dniu 2 grudnia 2010 r. na obszarze obejmującym drogę z miejsca zamieszkania obwinionego do Sądu Rejonowego nie została wykluczona żadnymi dowodami w sprawie;

- obwiniony miał świadomość, że sprawa o sygn. [...] znajduje się w Jego referacie, podczas gdy zarówno brak jest w aktach sprawy stosownego zarządzenia, brak jest właściwego wpisu w systemie SĘDZIA - 2, występują niejasności co do wpisów o jakich mowa w punkcie 1.a) niniejszego pisma, a z wyjaśnień obwinionego i zeznań świadków: P. E. i A. Z. płyną zgoła odmienne wnioski;

- obwiniony podejmował błędne i nieuzasadnione decyzje w prowadzonych sprawach wymienionych w punkcie 1. wniosku, które pozostawały w opozycji do zasady koncentracji materiału dowodowego, podczas gdy czynności wykonywane przez sędziego SR P. S. w rzeczonych sprawach były uzasadnione i podyktowane realnymi możliwościami wypełniania obowiązków sędziego w panującej w II Wydziale Karnym, Sądu Rejonowego rzeczywistości, obiektywnymi okolicznościami spraw w tym wnioskami stron postępowania itp.;

- nie doszło do zmiany czasu serwera Sądu Rejonowego w Z [...], umożliwiającego dokonanie wpisu w systemie SĘDZIA - 2 z datą wsteczną, mimo że z zeznań świadka Ł. K. wynikało, że czynność taka nie była skomplikowana i czasochłonna;"

d) 9 § 1 k.p.k. w zw. z art. 47 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. - polegające na zaniechaniu dokonania z urzędu:

- „czynności wyłączenia z udziału w sprawie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Okręgowym sędziego SO S. L., który w okresie objętym zarzutami wniosku, pełnił funkcję wizytatora w Sądzie Rejonowym w [...] w II Wydziale Karnym, co w mogło wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w niniejszej sprawie;

- dopuszczenia dowodu z zeznań świadka B. P. - pracownika Sądu Rejonowego w [...], na okoliczność przyczyny wizyty ww. w miejscu zamieszkania sędziego SR P. S. w dniu 5 marca 2013 r., mimo że uzyskanie wiedzy w tym zakresie od świadka mogło przyczynić się do ostatecznego wyjaśnienia, czy istotnie

B. P. udał się do domu obwinionego celem uzyskania od niego akt sprawy o czym zeznawała świadek sędziego SR J. D., a co nie zostało potwierdzone zeznaniami żadnego z pozostałych świadków;"

e) art. 40 § 1 k.p.k. – „polegające na nieuwzględnieniu wniosku obrony z dnia 7 lipca 2014 r. o wyłączenie sędziego, mimo że przedstawione w treści uzasadnienia rzeczowego pisma argumenty wskazywały na możliwość występowania uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziów o wyłączenie których wnoszono w szczególności sędziego SA J. K.;"

f) art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 k.p.k. w zw. z art. 169 § 2 k.p.k. – „polegające na oddaleniu wniosków dowodowych obrony, mimo że nie wyczerpywały one dyspozycji przepisu art. 170 § 1 k.p.k. i mieściły się także w dyspozycji przepisu art. 169 § 1 k.p.k.;"

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na ustaleniu przez Sąd:

- „braku dostępu w okresie od około października 2012 r. do akt sprawy o sygn. [...];

- wydaniu przez sędziego SR P. T. w sprawie [...] zarządzenia o zmianie sędziego referenta z osoby sędziego SR A. Z. na osobę sędziego SR P. S.;

- rzekomym przekazaniu akt sprawy o sygn. [...] obwinionemu;

- ustaleniu, że w dniu 24 września 2014 r. uraz ręki obwinionego był „niewielkim skaleczeniem”.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części, poprzez uniewinnienie obwinionego od popełnienia przypisanych mu przewinień dyscyplinarnych ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karach dyscyplinarnych zawartych w punktach 1 i 10 sentencji wyroku, na niekorzyść obwinionego.

Zarzucił wyrokowi w tej części rażącą niewspółmierność orzeczonych kar dyscyplinarnych przeniesienia na inne miejsce służbowe w okręgu Sądu Apelacyjnego, będącą wynikiem nieuwzględnienia w sposób właściwy szkodliwości społecznej przewinień służbowych, ich wagi oraz stopnia zawinienia.

W konkluzji odwołania skarżący wniósł zmianę wyroku w pkt 1 i 10 poprzez wymierzenie obwinionemu kar dyscyplinarnych złożenia sędziego z urzędu.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Odwołania obu stron nie są zasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

Co do odwołania obrońcy obwinionego.

Podniesione w odwołaniu zarzuty naruszenia przepisów postępowania oraz błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia są bezzasadne. Wywody przytoczone na ich poparcie okazały się chybione, podobnie jak wyprowadzone z nich wnioski. Nie mogły zatem prowadzić do zmiany wyroku w zaskarżonej części ani jego uchylecia.

Podkreślenia już na wstępie wymaga, że Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny rozpoznając sprawę obwinionego procedował zgodnie z zasadami i regułami procesu karnego wyrażonymi w przepisach Kodeksu postępowania karnego, które w myśl art. 128 u.s.p. mają odpowiednie zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym, w sprawach nieuregulowanych w ustawie. Stosował się do odpowiednich przepisów postępowania karnego tak na etapie gromadzenia materiału dowodowego, jak też analizy i oceny poszczególnych dowodów. W rezultacie zgromadził materiał dowodowy miarodajny do czynienia ustaleń faktycznych oraz oceny zarzucanych obwinionemu przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego przewinień służbowych. Prawidłowa jest także dokonana przez ten Sąd ocena prawna przypisanych obwinionemu czynów z art. 107 § 1 u.s.p.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów stwierdzić należy, że oczywiście chybione są zarzuty naruszenia art. 4 k.p.k. Po pierwsze, dlatego że przepis ten formułuje adresowaną do organów prowadzących postępowanie karne zasadę obiektywizmu. Naruszenie ogólnej dyrektywy prowadzenia postępowania, bez wskazania obrazy konkretnych przepisów służących realizacji tej zasady nie może stanowić samodzielnej podstawy żadnego środka zaskarżenia (także odwołania). Przedmiotem uchybień, w tym zakresie, mogą być tylko konkretne normy nakazujące lub zakazujące dokonywania określonych czynności procesowych w określonej sytuacji procesowej. Po drugie, dlatego że podnoszone przez skarżącego kwestie zostały rozstrzygnięte już w postępowaniu przed Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego, który oddalając wniosek obwinionego o dopuszczenie

dowodu z zeznań osoby dokonującej modyfikacji w systemie *Sędzia - 2* w dniu 27 grudnia 2012 r. jako administrator, wykazał że modyfikacja ta została wykonana bezpośrednio z serwera SQL, a więc z systemu zarządzania bazą, w związku z aktualizacją systemu. Znalazło to potwierdzenia w zeznaniach przesłuchanych przez Sąd pierwszej instancji świadków Ł. K. i D. Ł. Zagadnienie to dogłębnie analizował Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny i jego ocena, przedstawiona na s. 54 – 57 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, jest racjonalna i przekonująca. W końcu z innych przeprowadzonych przez ten Sąd i prawidłowo ocenionych dowodów, w szczególności zeznań przesłuchanych w charakterze świadków sędziów Sądu Rejonowego w [...]: A. Z., P. T. i J. D. wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że sprawa o sygn. akt [...] w okresie od sierpnia 2012 r. do stycznia 2013 r. znajdowała się w referacie obwinionego, który nie podjął w niej żadnej czynności. Mając świadomość tego stanu rzeczy, obwiniony w dniu 3 stycznia 2013 r. polecił protokolantce P. E., aby przekazała akta tej sprawy sędziemu A. Z.

Co do zarzutów naruszenia art. 5 § 2 k.p.k.

O naruszeniu wyrażonej w tym przepisie zasady *in dubio pro reo* można mówić tylko wtedy, gdy sąd orzekający w sprawie (a nie strona) poweźmie wątpliwości co do treści ustaleń faktycznych i mimo braku możliwości dowodowych prowadzących do ich usunięcia, rozstrzygnie je na niekorzyść oskarżonego (obwinionego). Tymczasem Sąd pierwszej instancji rozpoznając sprawę obwinionego takich, nie dających się usunąć wątpliwości, które skarżący wskazuje w zarzutach w pkt b odwołania, a więc dotyczących m.in. tego, że w Wydziale II Karnym Sądu Rejonowego istniał tzw. „system obwolutowy”, że brak było dostępu do akt niektórych spraw znajdujących się w referacie obwinionego, że obwiniony nie usprawiedliwił spóźnienia na rozprawę wyznaczoną w dniu 25 września 2013 r. oraz odwołania rozpraw wyznaczonych w dniach 10 i 24 września 2013 r., nie miał. Przeciwnie, uznał że przeprowadzone w sprawie dowody pozwalały na poczynienie w tym względzie ustaleń stanowczych i akurat odmiennych od postulowanych przez skarżącego. Skoro tak, to nie może być mowy o obrazie przez ten Sąd przepisu art. 5 § 2 k.p.k.

Bezzasadne są także zarzuty naruszenia art. 7 k.p.k. polegające na wadliwej ocenie przeprowadzonych w sprawie dowodów, w tym wyjaśnień obwinionego,

zeznań świadków – sędziów Sądu Rejonowego i pracowników sekretariatu wydziału karnego. Skarżący formułując te zarzuty w sześciu pierwszych podpunktach przeciwstawiał wyrwanym z kontekstu zeznaniom świadków cytaty z zeznań innych świadków lub wyjaśnień obwinionego i w ten sposób konstruował tezy, które z ustaleniami Sądu pierwszej instancji albo nie miały zbyt wiele wspólnego, albo były z nimi wręcz sprzeczne. Przykładowo wskazać można, że Sąd pierwszej instancji, wbrew skarżącemu, nie przyjął aby obowiązujący w wydziale, w którym orzekał obwiniony, sposób przydzielania i przekazywania sędziom spraw do ich referatów - tzw. „system obwolutowy” miał charakter jednolity. Przeciwnie, już na wstępie uzasadnienia stwierdził, że „w przypadku niektórych sędziów w wydziale, po uzgodnieniu z Przewodniczącym Wydziału samodzielnie wyznaczali oni także pierwsze terminy rozpraw lub posiedzeń” (s. 2). Podobnie rzecz się ma z twierdzeniami obrońcy obwinionego co braku wiedzy Przewodniczącej Wydziału w zakresie reguł przydzielania spraw sędziom i funkcjonowania poszczególnych referatów, że referaty sędziów nie były równoważne, czy też że obwiniony był nadmiernie obciążony pracą. W związku z tym nie jest jasne, co skarżący, podnosząc zarzut obrazy art. 7 k.p.k., w ten sposób podważał, a przede wszystkim, jaki wpływ na treść orzeczenia mogły mieć owe domniemane uchybienia.

Podobnie ocenić należy zarzuty zawarte w podpunktach c. g. - c. k. I tak, ustalenia co do braku dostępu do niektórych akt spraw przydzielonych do referatu obwinionego Sąd pierwszej instancji poczynił w oparciu o uznane za wiarygodne zeznania świadka J. D. W tym zakresie nie dał zaś wiary odmiennym twierdzeniom obwinionego. Prawidłowe są także, dokonane na podstawie uznanych za wiarygodne i miarodajne dowodów, ustalenia co do przyczyn odwołania rozprawy w dniu 2 grudnia 2010 r., co do tego że obwiniony miał świadomość, iż w jego referacie znajdowała się sprawa o sygn. akt [...], że nie doszło do zmiany czasu serwera Sądu Rejonowego, tudzież że obwiniony podejmował nieuzasadnione i błędne decyzje w 20 sprawach wymienionych w pkt 1 części wstępnej wyroku. Przekonuje o tym uzasadnienie zaskarżonego wyroku. Lektura treści tego dokumentu świadczy o tym, że Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny przeprowadzone w sprawie istotne dla rozstrzygnięcia dowody ocenił swobodnie,

zgodnie z dyrektywą określoną w art. 7 k.p.k. Zgodnie zaś z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego (zob. np. wyrok z 3 września 1998 r., V KKN 104/98, Prokuratura i Prawo 1999, z. 2, poz. 6) przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k., jeżeli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego, jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku.

Podkreślenia przy tym wymaga, że w żadnym zakresie nie zasługują na uwzględnienie twierdzenia skarżącego o nadmiernym obciążeniu obwinionego, co miało uniemożliwić mu podejmowanie w rozpoznawanych sprawach właściwych czynności w krótkim czasie. Tą problematyką zajmował się Sąd pierwszej instancji, gdyż obwiniony od początku utrzymywał, że przyczyną uchybień był nieprawidłowy sposób organizowania pracy przez Prezesa Sądu Rejonowego w [...] i Przewodniczącego Wydziału Karnego, w szczególności obciążanie należącymi do nich obowiązkami sędziów „liniowych”, jak też jego nadmierne obciążenie sprawami. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny oceniając te twierdzenia przeanalizował wykaz ilościowy spraw skierowanych w latach 2011 – 2013 do referatów poszczególnych sędziów. Wynikało z tego wykazu, że obwiniony w tym okresie, w istocie, był najmniej obciążony spośród sędziów wydziału karnego nie pełniących żadnych funkcji (k. 137 akt dyscyplinarnych; s. 39 uzasadnienia). Z kolei na podstawie uznanych za wiarygodne zeznań świadków i dokumentów, w tym akt spraw, analizowanych w postępowaniu dyscyplinarnym, uznał za niezasadną argumentację obwinionego, że przewodniczący wydziału w sposób nieuprawniony przerzucał na niego swoje obowiązki (s. 44). Słusznie przy tym skonstatował, że nawet zaniechanie dokonania określonej czynności przez przewodniczącego wydziału nie usprawiedliwiała często wielomiesięcznych stanów bezczynności w sprawach po stronie sędziego referenta (s. 45). Nie podzielił też twierdzenia obwinionego o nieprawidłowej organizacji pracy w wydziale. Należycie Sąd ten ocenił również inne argumenty obwinionego i dał temu wyraz w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (s. 40 i 44 - 45). Aprobując to stanowisko, jako racjonalne i

przekonujące, można jedynie dodać, że sędzia w wykonywaniu obowiązków służbowych nie może kierować się wyłącznie własną subiektywną oceną obciążenia, gdyż z pełnieniem urzędu sędziego wiążą się szczególne obowiązki i ograniczenia osobiste (§ 1 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów – załącznik do uchwały Nr 16/ 2003 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 19 lutego 2003 r.). Nie może przeto uznać, że skoro jest nadmiernie obciążony, to w niektórych sprawach może przez kilka – kilkanaście miesięcy nie podejmować żadnych czynności albo prowadzić postępowanie tak opieszale, jak np. w sprawie sygn. akt [...] (przez ponad rok, na kilkunastu terminach – choć można było rozpoznać ją na jedynym posiedzeniu) - co szczegółowo wykazał Sąd pierwszej instancji. Sędzia ma obowiązek podejmować czynności bez zwłoki, tym samym bez szkodenia interesom stron (§ 8 zasad etyki). Więcej, każdy sędzia musi się w określonych sytuacjach liczyć z niezbędnością podjęcia dodatkowego wysiłku w orzekaniu, w trosce dobro sądu, w którym pracuje, a tym samym o dobro wymiaru sprawiedliwości (§ 4 zasad etyki). Z tych względów zarzuty naruszenia art. 7 k.p.k. okazały się bezzasadne.

Oczywiście chybione są zarzuty podniesione w pkt d odwołania. Sąd pierwszej instancji nie naruszył wskazanych tu przepisów art. 9 § 1 k.p.k. w zw. z art. 47 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., gdyż nie miał obowiązku podejmować z urzędu „czynności wyłączenia z udziału w sprawie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego”. Jeżeli zdaniem obwinionego zachodziły przesłanki do wyłączenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, określone w art. 41 § 1 k.p.k., to powinien był przed rozpoczęciem przewodu sądowego złożyć stosowny wniosek. Skoro tego nie uczynił i nie wskazał, aby zachodziła sytuacja określona w art. 41 § 2 *in fine* k.p.k., stawianie takiego zarzutu w środku odwoławczym jest nieporozumieniem. Tym bardziej nie mógł Sąd pierwszej instancji naruszyć przywołanych powyżej przepisów nie dopuszczając z urzędu dowodu z zeznań świadka – pracownika Sądu Rejonowego w [...].

Podobnie należy ocenić zarzut naruszenia art. 40 § 1 k.p.k. Jest on oczywiście bezzasadny i to z kilku względów. Po pierwsze, dlatego że § 1 art. 40 k.p.k. składa się z 9 jednostek redakcyjnych (punktów), w których wyczerpująco podano powody wyłączenia sędziego z mocy prawa. Skoro autor odwołania

zdecydował się taki zarzut – stanowiący bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. – stawiać, powinien sprecyzować, który z członków składu orzekającego i konkretnie z jakiego powodu był z mocy prawa wyłączony od orzekania w sprawie. Po drugie, dlatego że nie uwzględniony wniosek obrońcy obwinionego z dnia 7 lipca 2014 r. (k. 104), o którym tu mowa, domagał się wyłączenia sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. (wobec wątpliwości co do jego bezstronności) a nie art. 40 § 1 k.p.k. Powyższe wskazuje na instrumentalne traktowanie tej kwestii.

Sąd pierwszej instancji oddalając wnioski dowodowe obrońcy obwinionego swoje stanowisko w tym względzie należycie, odwołując się do realiów sprawy, uargumentował. W tej sytuacji zarzut z pkt f dotyczący naruszenia art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 k.p.k. w zw. z art. 169 § 2 k.p.k., jako ogólnikowy, nie mógł być uwzględniony.

Nie zasługują na podzielenie zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. Skarżący nie wskazał nawet, czy mamy tu do czynienia z niepełnością postępowania, czyli tzw. „błędem braku”, czy też z tzw. „błędem dowolności”, a więc uchybieniem polegającym na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów. Ponadto zaniechał rozwinięcia tego zarzutu w uzasadnieniu odwołania. Taka konstrukcja środka odwoławczego uniemożliwia w istocie rozważenie tych zarzutów. W związku z tym można jedynie stwierdzić, że również ustalenia kwestionowane w odwołaniu poczynione zostały przez Sąd pierwszej instancji na podstawie prawidłowo przeprowadzonych i swobodnie ocenionych dowodów z zeznań świadków i dokumentów i są niewadliwe.

Z tych względów wszystkie podniesione w odwołaniu obrońcy obwinionego zarzuty nie są zasadne. Dlatego nie mogą być uwzględnione zgłoszone w nim wnioski.

Co do odwołania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego.

Podniesiony w odwołaniu zarzut rażącej niewspółmierności wymierzonych obwinionemu w pkt 1 i 10 wyroku kar dyscyplinarnych przeniesienia na inne miejsce służbowe w okręgu Sądu Apelacyjnego [...] nie jest zasadny.

Nie można zgodzić się ze skarżącym, że te kary dyscyplinarne rażą swoją łagodnością. Sąd pierwszej instancji uwzględnił przy ich orzekaniu również te

okoliczności podmiotowe, o których mowa w odwołaniu, a więc wysoki stopień nasilenia złej woli obwinionego, świadomy charakter działania podjętego w celu ukrycia własnego poważnego uchybienia i obciążenia nim innego sędziego oraz postawę obwinionego w toczącym się postępowaniu dyscyplinarnym. Orzeczone kary dyscyplinarne uwzględniają stopień społecznej szkodliwości przypisanych przewinień służbowych i ich wagę, są współmierne do stopnia winy obwinionego.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela poglądy wyrażane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że wymierzenie najsurowszej kary dyscyplinarnej, z uwagi na jej drastyczne skutki dla sytuacji życiowej sędziego, powinno następować w sytuacji wyjątkowej. W przypadku przewinienia wyłącznie służbowego należy zachować pewien umiar, zwłaszcza gdy obwinionym jest sędzia niekarany dyscyplinarnie i cieszący się dotąd dobrą opinią (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2013 r., SNO 52/12, LEX Nr 1297723). Sędzia Sądu Rejonowego w [...] P. S. wprawdzie nie ma dobrej opinii, ale nie był karany dyscyplinarnie. Dlatego zawarte w odwołaniu Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego żądanie wymierzenia mu kary dyscyplinarnej złożenia z urzędu nie zasługiwało na uwzględnienie.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w wyroku. O kosztach postępowania dyscyplinarnego rozstrzygnięto zgodnie z art. 133 u.s.p.